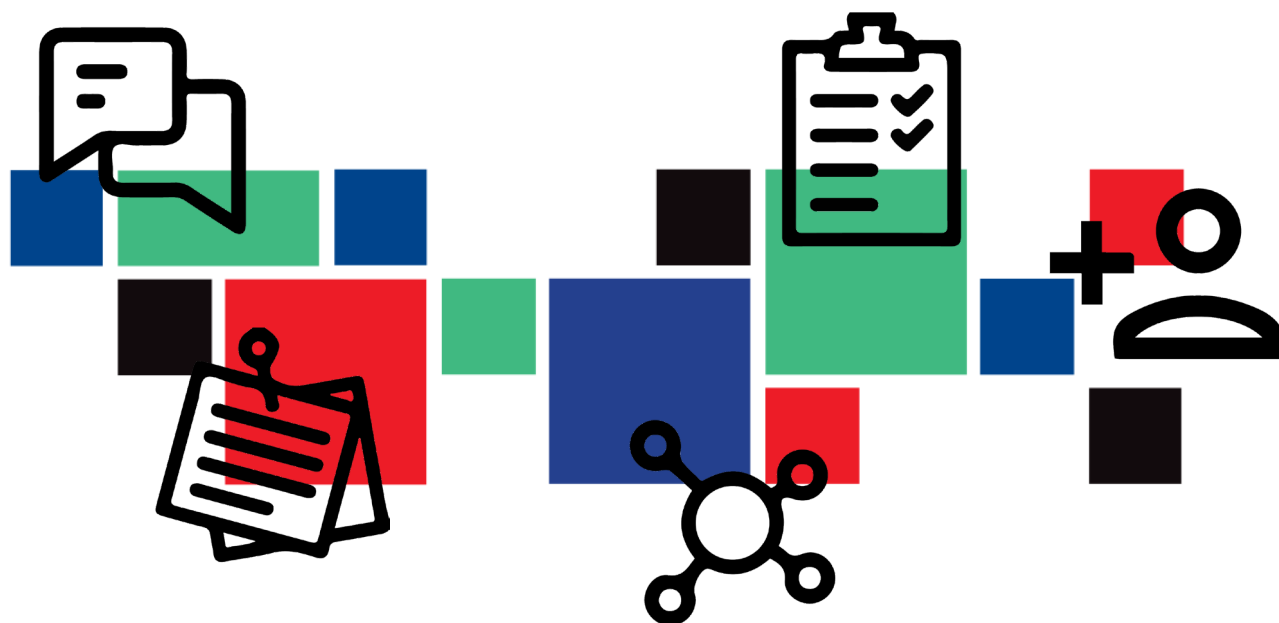

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM PRZY REALIZACJI DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

**Aktywni
Obywatele**

Fundusz Krajowy

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

FUNDACJA
BATOREGO

FUNDACJA
STOCZKA

FUNDACJA
AKADEMIA
ORGANIZACJI
OBYWATELSKICH

WSTĘP

Materiał stanowi podsumowanie spotkania dla Wnioskodawców w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy. Tematem było **usprawnienie współpracy organizacji z samorządami i instytucjami publicznymi** (jak biblioteka, dom kultury czy przychodnia) **w celu wdrożenia rozwiązań w obszarach, za które te podmioty odpowiadają**. Mieliśmy na myśli różnego typu działania społeczne, np. konsultacje społeczne dotyczące oferty danej instytucji, wspólne wypracowanie strategii działania czy proponowanie innych rozwiązań usprawniających funkcjonowanie określonych instytucji, a także samych wspólnot lokalnych, w które jako organizacja chcecie się aktywnie zaangażować i zależy Wam na wdrożeniu ich efektów.

W poniższym dokumencie przedstawiamy wskazówki oraz konkretne momenty w realizacji projektów, w które warto zaangażować decydentów kluczowych do wdrożenia wypracowanych przez Was pomysłów. Bez ich udziału i zbudowania dobrej relacji już na starcie projektu, Wasze cele będzie dużo trudniej osiągnąć. Prezentujemy wskazówki dotyczące różnego typu współpracy, nie tylko tej ujętej w formalne partnerstwo.

Wnioski, które możecie przeczytać, stanowią podsumowanie dyskusji uczestników spotkania z zaproszonymi gośćmi: Joanną Wowrzechką, lokalną liderką z Cieszyna, współtwórczynią Świe-tlicy Krytyki Politycznej, obecnie radną Cieszyna oraz Krzysztofem Zientalem, kierownikiem działu ds. partycypacji Urzędu Miejskiego Wrocławia.

PLANOWANIE WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI Z SAMORZĄDEM

Krok zero - Nazwijcie cele

Sprawdźcie, czy założony cel planowanego przedsięwzięcia jest możliwy do zrealizowania i wdrożenia

Planujcie działania, widząc otoczenie

Sprecyzujcie, co i jak chcecie osiągnąć. Czy jest to projekt, w którym społeczność zgłasza swoje komentarze do propozycji przedstawionej przez urząd lub inną instytucję? A może celem jest wspólne podjęcie decyzji, tak jak jest to w przypadku budżetu obywatelskiego? To, co chcecie osiągnąć, wyznaczy Wam drogę działania i ułatwi pierwsze kontakty z urzędem czy inną instytucją.

Zacznijcie od diagnozy. Spróbujcie zgłębić temat, którym chcecie się zająć. Poczytajcie o zagadnieniu w internecie, przejrzyjcie publikacje, zorientujcie się, czy są wokoło inne organizacje pracujące w podobnym obszarze. Porozmawiajcie z urzędnikami/czkami i rzetelnie przedstawcie temat i cel przedsięwzięcia (przyda się umówienie spotkania, a nie samo wysłanie materiałów). Sprawdźcie, czy urząd lub instytucja ma prawne i inwestycyjne możliwości wdrożenia planowanej przez Was zmiany. **Jeśli jest to nierealne, nie angażujcie siebie i innych.**

Wasze działania mogą nie być jedynymi, które mają służyć proponowanym przez Was zmianom. Sprawdźcie, czy nie ma innych organizacji o zbieżnych działaniach lub czy sam urząd nie przeprowadza już podobnego projektu. **Korzystajcie z tego, co zostało już wypracowane.**

PLANOWANIE WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI Z SAMORZĄDEM

Włączajcie samorząd na co dzień, nie od święta

Angażujcie samorząd na różnych etapach projektu

Wdrażanie zmiany wymaga dobrych relacji, współpracy i zaangażowania. **Ważne jest, aby na bieżąco informować urząd lub inną instytucję o działaniach, progresie i wypracowywanych rozwiązaniach.** Upewnijcie się regularnie, że urząd jest otwarty i gotowy na takie działania (np. poprzez prośbę o skomentowanie przesyłanych materiałów, zadanie pytania wprost), a rozwiązania nie odbiegają od jego możliwości prawnych i inwestycyjnych. Warto pamiętać, że urzędnicy/czki zaangażowani w działania i traktowani po partnersku są lepszymi sojusznikami, dlatego jeśli to możliwe, **włączajcie takie osoby w praktyczne działania w projekcie.** Taka współpraca zmniejsza również ryzyko rozminięcia się oczekiwań i możliwości zaangażowanych stron. **Pokażcie dobrą energię i społeczną aprobatę Waszych działań.** To ważny element w uzyskaniu politycznego poparcia. Nie zapominajcie jednak o drugiej stronie - również mieszkańcy/nki będą mieli większe poczucie sprawczości i docenienia, jeśli w procesie będą obecne osoby decyzyjne.

Na samym początku: zorganizujcie spotkanie przed rozpoczęciem projektu, by poznać się i przedstawić pomysł na działanie. Ustalcie wspólne zasady, cele i harmonogram - upewnijcie się, że są zrozumiałe. Pewnym ułatwieniem i usprawnieniem działań może być formalna współpraca - podpiszcie wtedy umowę, deklarację współpracy czy partnerstwa. Jednak partnerstwo nie zawsze jest konieczne do osiągnięcia Waszych celów. W każdym przypadku, pamiętajcie by podawać osobę do kontaktu po Waszej stronie i zostawiać materiały o projekcie.

PLANOWANIE WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI Z SAMORZĄDEM

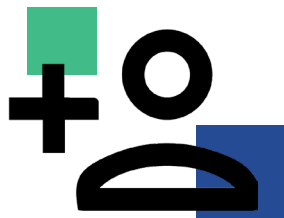
Uwzględnijcie har-
monogram urzędu

Podczas oficjalnej inauguracji: może ona nadać prestiżu projektowi w oczach uczestników, a dodatkowo pokazać, że macie wspólne cele i że samorząd czy inna instytucja są gotowe na ich realizację.

W trakcie procesu: zaproście przedstawicieli/ki urzędu lub instytucji do udziału w spotkaniach roboczych z mieszkańcami/nkami. Wspólnie omówcie szczegóły i ważne kamienie milowe.

Pod koniec: podziękujcie za wspólny wysiłek, zakończcie współpracę przez oficjalną deklarację samorządu o „przejęciu” inicjatywy z rąk społeczności i organizacji. Postarajcie się, aby deklaracja wdrożenia wypracowanych rozwiązań była upubliczniona.

W trakcie planowania kalendarza projektu, **weźcie pod uwagę obciążenie i czas pracy urzędników/czek**, tak aby mogli wziąć udział w wydarzeniach, w których ich udział jest kluczowy. Uwzględnijcie terminy urzędowe - m.in. czas potrzebny na obieg dokumentów, procedury i inne terminarze, np. budżetu obywatelskiego (żeby upewnić się, że urzędnicy/czki będą wtedy dostępni).

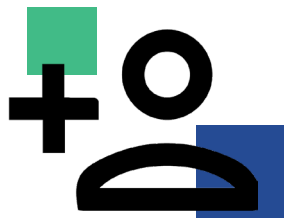
ANGAŻOWANIE DECYDENTÓW/EK

**Realnie włączcie
w projekt**

**Znajdźcie osobę do
kontaktu i współ-
pracy**

Oficjalne partnerstwo (lub deklaracja współpracy) **może pomóc** w zapewnieniu udziału samorządu w trakcie projektu oraz być pierwszym krokiem do wdrożenia wypracowanych rekomendacji. Dzięki niemu mamy większą pewność, że urząd czy inna instytucja wierzy we wspólne działanie i podchodzi do niego na poważnie. W przypadku zawiązanego partnerstwa, wspólnie opracujecie podział zadań i obowiązków. **Od początku otwarcie komunikujcie, że chcecie dążyć do zmiany, na której wdrożenie będzie zapewniona przestrzeń czasowa decydentów/ek, a jeśli trzeba, także pieniądze.** Deklaracja na piśmie może w przyszłości pomóc w egzekwowaniu założonych celów. Partnerska relacja wymaga jednak dużej otwartości. Nie ukrywajcie swoich zamiarów i właściwych planów. Komunikujcie je w prosty i przejrzysty sposób.

Współpraca będzie lepsza, jeśli po stronie urzędu czy innej instytucji zostanie **oddelegowana konkretna osoba, która będzie dbać o projekt i łączyć urząd z Waszą organizacją.** Zadbajcie, by była ona obecna przez cały czas, wiedziała o realizowanych działaniach (zarówno o sukcesach, jak i porażkach) i się w nie angażowała. Dbajcie o indywidualne relacje. To ważne, ponieważ **często od osobistego zaangażowania może zależeć ostateczny sukces działań.** Jeśli to możliwe, poszukajcie większej liczby sojuszników w urzędzie lub innej instytucji, które mogłyby wesprzeć realizację Waszego projektu.

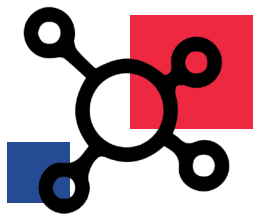

ANGAŻOWANIE DECYDENTÓW/EK

Sprawdźcie, kto ostatecznie zadecyduje

Niezależnie od współpracy z osobami oddelegowanymi z urzędu czy instytucji, ostatecznie o przyjęciu rozwiązania zadecyduje jakieś grono lub osoba (rada gminy, sołtys/ka, burmistrz/yni, prezydent/ka) - **starajcie się jak najwcześniej włączyć i informować** także te osoby czy zespoły. Być może uda się je zaprosić na spotkanie, czy dotrzeć do ich asystentów/ek. Pokazujcie, że stoją za Wami ludzie i ich potrzeby. To może okazać się ważne dla grona decydentów/tek również z punktu widzenia budowania kapitału politycznego i wzmacniania więzi z wyborcami. Pomyślcie szczególnie o radnych. Mogą Wam pomóc dotrzeć do innych mieszkańców/nek z informacją o Waszych działaniach.

Niestety, im większa miejscowość, tym struktura władzy jest bardziej złożona i dotarcie do kluczowych decydentów jest trudniejsze. Warto jednak próbować. Udział takich osób w spotkaniach, np. na początku i na końcu procesu, doda projektowi wagi w oczach mieszkańców i mieszkank.

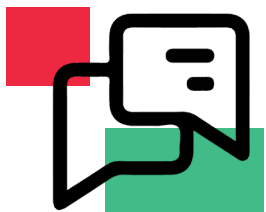
SOJUSZNICY/CZKI I AMBASADORZY/RKI WASZEGO CELU

Szukajcie sojuszników/czek

Poszukajcie więcej osób, które mogą wesprzeć Wasz pomysł (np. ekspertów/tek zajmujących się daną sprawą, zaangażowanych aktywistów/tek, przedstawicieli/lek społeczności, której dane zagadnienie dotyczy), nawet jeśli ich poglądy nie do końca są zgodne z Waszymi. Poszukajcie punktów, które was łączą, by wypracować szerszą koalicję na rzecz planowanej zmiany. **Takie osoby mogą pomóc w przekonywaniu innych do Waszego pomysłu i w doprowadzeniu do jego wdrożenia.**

Media

Mogą pomóc nagłośnić Waszą sprawę, uczynić ją ważną i widzialną. Z ich pomocą możecie dotrzeć do szerszego grona potencjalnie zainteresowanych osób. Udział mediów wiąże się jednak z pewnym ryzykiem. Może ono dotyczyć politycznego zaangażowania konkretnych mediów, podkoloryzowania przekazu czy prezentowania niektórych informacji wyjętych z kontekstu. Jeśli decydujecie się na tę współpracę, miejcie świadomość celów, które są dla Was istotne - pilnujcie, by informacje były przekazywane w sposób rzetelny (pomóc może tutaj regularne przygotowywanie i wysyłanie dziennikarzom/kom informacji prasowych nt. postępów w realizacji projektu).

SAVOIR-VIVRE KOMUNIKACJI

„Urzednicy to też ludzie”

Upewnijcie się, że wiecie, jak działa samorząd. Organizacje pozarządowe mogą być łącznikiem pomiędzy danymi społecznościami a samorządem - przy długofalowej współpracy potrzebne jest więc im rozumienie perspektywy obydwu „światów”. Dotyczy to m.in. samorządowych struktur, procedur i funkcjonowania całego systemu administracyjnego.

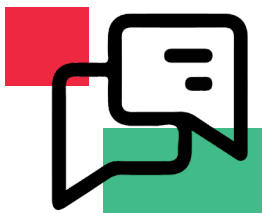
Trudności w realizacji projektów w partnerstwie z samorządem nie muszą wynikać ze złej woli osób po stronie urzędu. Urzednicy/czki czasami mają „związane ręce”: są narażeni na różnego typu konflikty interesów, muszą działać według konkretnych procedur, czy w oparciu o wytyczne przełożonych. Ważne jest więc w tej relacji podejście otwarte, pełne zrozumienia i gotowości do rozmowy.

Jak się komunikować?

Kontakt telefoniczny czy spotkanie są lepsze od formalnego pisma, bo w większym stopniu umożliwiają budowanie relacji. Jednocześnie, dobrze jest mieć pewne rzeczy „na piśmie”. Po rozmowie przez telefon warto spisać wnioski w mailu. W ten sposób będziecie mieć potwierdzenie tego, co ustaliliście i że dobrze się rozumiecie.

Jeśli współpracujecie, nie atakujcie

Wprowadzanie zmiany na poziomie praw i rozwiązań instytucjonalnych jest trudne i wymaga „koronkowej roboty” związanej z budowaniem relacji. Zadbajcie o język komunikacji w mediach (też społecznościowych), starajcie się nie atakować urzędu, jeśli sytuacja daje jeszcze możliwość rozwiązania. Wywierać presję można na różne sposoby, niekoniecznie agresywnym wpi-

SAVOIR-VIVRE KOMUNIKACJI

sem i atakującym artykułem w lokalnej prasie. Możecie opublikować ciekawe przykłady i dobre praktyki współpracy z innych regionów, zapytać mieszkańców/nki, co myślą o danej sprawie i zachęcić samorząd do udziału w dyskusji. A jeśli macie już wspólny sukces za sobą - pogratulujcie sobie nawzajem i pochwalcie się Waszą współpracą innym!

PODZIAŁ ZADAŃ W ORGANIZACJI

Oddelegujcie osobę do kontaktu z decydującymi

Ważne, by po stronie organizacji była **konkretna osoba do kontaktu z urzędem czy inną instytucją**. Zapewni to poczucie bezpieczeństwa obu stronom, wzmocni relację i zapewni większą skuteczność trwałości działań.

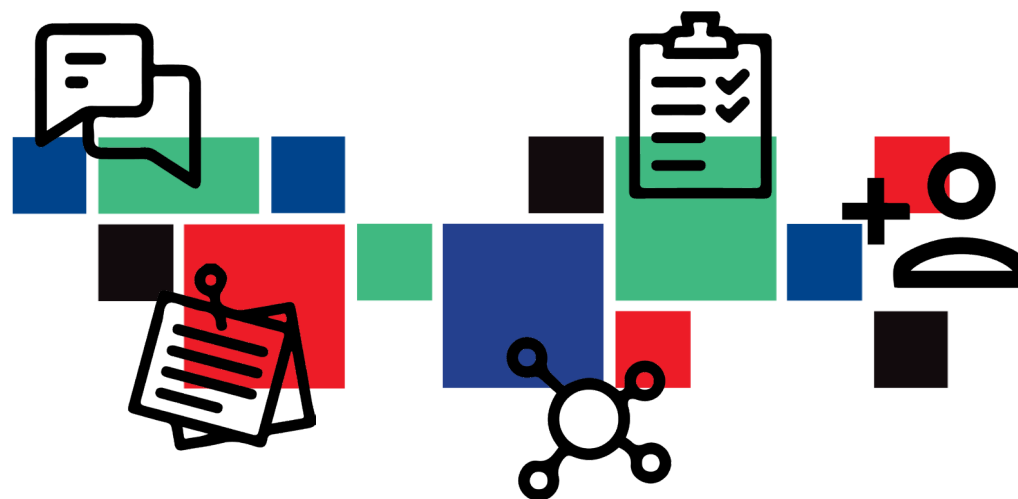
Kto zadba o przypomnienie o wdrożeniu po projekcie?

Zastanówcie się kogo ze swojej organizacji zobowiązać do dbania i dalszej pracy nad wdrożeniem efektów Waszego działania - warto to monitorować nawet po formalnym zakończeniu projektu.

Życzymy dobrej
i owocnej współpracy!

Aktywni Obywatele

Fundusz Krajowy

Fundacja Stocznia

Plac Zamkowy 10
00-277 Warszawa
tel. (+48) 22 827 01 05
faks (+48) 22 827 01 25
mejl: stocznia@stocznia.org.pl

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy

www.aktywniobywatele.org.pl
aktywniobywatele@stocznia.org.pl

Warszawa 2021